

Dzień Mamy- Teraz-Kiedyś

Początki Dnia Matki sięgają jeszcze czasów starożytnych Greków i Rzymian. Kultem otaczano wtedy matki-boginie, symbole płodności i urodzaju. W późniejszych czasach cesarstwo rzymskie przyjęło chrześcijaństwo i tym samym zabroniono wyznawania innych bogów Dzień Matki został utworzony przez Annie Marie Jarvis, córce Ann Jarvis, a w 1905 roku udało się ustanowić Dzień Matki. Z czasem zwyczaj ten rozpowszechnił się na niemal wszystkie stany, zaś w 1914 roku Kongres Stanów Zjednoczonych uznał przypadający na drugą niedzielę maja Dzień Matki za święto narodowe. Dzień Matki obchodzi się nie tylko w Polsce, ale zarówno w Irlandii i Wielkiej Brytanii, Australii, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych Ameryki, i Meksyku. W Polsce święto to zostało zatwierdzone na 26 maja. Pierwszy raz świętowane było w 1914 roku w Krakowie. W tym dniu matki są zwykle obdarowywane laurkami, kwiatami oraz różnego rodzaju prezentami przez własne dzieci, rzadziej inne osoby. Święto to ma na celu okazanie matkom szacunku, miłości i podziękowania za trud włożony w wychowanie. Jest to święto wyjątkowe, podczas którego doceniamy mamy za trud włożony w opiekę nad nami, wsparcie w trudnych chwilach, ich troskę, pomoc i bezwarunkową miłość. Każda mama w takim dniu powinna poczuć się naprawdę wyjątkowo.

Autor-

Oskar Karwowski

Nasza kochana mama

Mama z pewnością jest najważniejszą osobą w życiu każdego człowieka. To właśnie ona zawsze nam pomoże w trudnej sytuacji. W tym szczególnym dniu możemy jej podziękować za to że jest blisko nas, zawsze nas doceni i pocieszy. Gdyby nie nasze matki to nie byłoby nas na świecie. To właśnie matki tworzą wspaniałą rodziną i ciepłą atmosferę. Przypomnijmy sobie nasze dzieciństwo. Kiedy stłukliśmy kolano, to właśnie mama pocałowała w bolące miejsce i nagle jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki przestało nas boleć. Mama wyznacza nam także granice, dzięki czemu stajemy się dobrymi i uczciwymi ludźmi, to właśnie mama uczy nas jak funkcjonować w przyszłym dorosłym życiu. Może niezbyt podoba Ci się to, kiedy mama zmusza Cię do odrabiania zadań domowych. Kiedy będziesz już dorosłym człowiekiem z pewnością to docenisz i zrozumiesz. Uśmiech na twarzy mamy może spowodować, że dzień będzie lepszy i szczęśliwszy. Właśnie dlatego powinniśmy doceniać nasze mamy, szanować je i zachowywać się bardzo dobrze. Mamę powinniśmy kochać bez względu na to, czy mamy miesiąc, rok czy nawet dwadzieścia lat. Zawsze i w każdych okolicznościach powinna być dla nas najważniejsza, ponieważ podarowała nam ona najcenniejszy dar, jakim jest życie. Nie trzeba czekać na oficjalną okazję, żeby okazać mamie miłość. Okazujmy ją każdego dnia, pokazujmy naszym mamom, że je doceniamy i że są dla nas najważniejsze.

Wiktoria Zachura

-Jan Paweł II- historia jego życia.

Rok 2020 został poświęcony naszemu wielkiemu Polakowi. W tym roku przypadała 100 rocznica urodzin. W maju były organizowane różne uroczystości. Nie mogliśmy wszyscy się zebrać, bo zatrzymała nas w domu pandemia. Telewizja poświęciła wiele programów naszemu Janowi Pawłowi II. Oto kilka informacji dotyczących życia naszego Papieża- Polaka.

Urodził się 18 maja 1920 roku w Wadowicach, zmarł 5 kwietnia 2005 roku w Watykanie.

Dzieciństwo i młodość

Karol Wojtyła został ochrzczony w kościele parafialnym 20 czerwca 1920 przez księdza Franciszka Żaka, kapelana wojskowego. Jego rodzicami chrzestnymi byli Józef Kuczmierczyk, szwagier Emilii (mamy Jana Pawła II) i jej siostra, Maria Wiadrowska. Pierwszą Komunię przyjął w dniu 25 maja 1929, a sakramentu bierzmowania udzielił mu abp Adam Stefan Sapieha 3 maja 1938; na bierzmowaniu przyszły papież wybrał imię Hubert, na cześć Karola Huberta Rostworowskiego.

Rodzina Wojtyłów żyła skromnie. Jedynym źródłem utrzymania była pensja ojca – wojskowego urzędnika w Powiatowej Komendzie Uzuppełnień w stopniu porucznika, Matka pracowała dorywczo jako szwaczka. Edmund, brat Karola, po ukończeniu wadowickiego gimnazjum studiował medycynę w Krakowie i został lekarzem. Wojtyłowie mieli jeszcze jedno dziecko – Olgę, która zmarła 16 godzin po urodzeniu 7 lipca 1916. Papież wspominał ją w opublikowanym po śmierci testamencie – na równi z rodzicami i bratem.

Studia i dojrzewanie duchowe

14 maja 1938 zakończył naukę w gimnazjum, otrzymując świadectwo maturalne z oceną celującą, która umożliwiła podjęcie studiów na większości uczelni bez egzaminów wstępnych. Karol Wojtyła wybrał studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia rozpoczął w październiku 1938.

W pierwszym roku studiów przeprowadził się wraz z ojcem do rodzinnego domu matki przy ul. Tynieckiej 10 w Krakowie. Pozostał wierny swej pasji – piłce nożnej, uczęszczał na mecze Cracovii. Od października 1938 do lutego 1941 studiował, uczęszczał na spotkania grupy literackiej, a także tworzył poezję. W lutym 1940 poznał Jana Tyranowskiego, który prowadził dla młodzieży męskiej koło wiedzy religijnej. Uczestniczący w nim Wojtyła poznał wówczas i po raz pierwszy czytał pisma św. Jana od Krzyża.

18 lutego 1941 po długiej chorobie zmarł jego ojciec. W 1942 i 1943, jako reprezentant krakowskiej społeczności akademickiej, udawał się do Częstochowy, by odnowić Śluby Jasnogórskie.

Kapłaństwo, praca naukowa i twórcza

13 października 1946 alumn Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie, Karol Wojtyła, został subdiakonem, a tydzień później diakonem, 1 listopada 1946 w Kaplicy w pałacu Arcybiskupów Krakowskich kardynał Adam Stefan Sapieha wyświęcił Karola Wojtyłę na księdza. 2 listopada jako neoprezbiter odprawił mszę prymicyjną w krypcie św. Leonarda w katedrze na Wawelu. 15 listopada Karol Wojtyła wraz z klerikiem Stanisławem Starowieyskim poprzez Paryż wyjechał do Rzymu, aby kontynuować studia na Papieskim Międzynarodowym Athenaeum Angelicum (obecnie Papieski Uniwersytet Świętego Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie. Przez okres studiów zamieszkiwał w Kolegium Belgijskim, gdzie poznał wielu duchownych z krajów frankofońskich oraz z USA. W 1948 ukończył studia z dyplomem summa cum laude i otrzymał stopień doktora za dysertację pt. *Problem wiary u św. Jana od Krzyża. Dla potrzeb doktoratu nauczył się języka hiszpańskiego by czytać teksty tego karmelitańskiego klasyka mistyki chrześcijańskiej z okresu renesansu w oryginale. Promotorem pracy doktorskiej Karola Wojtyły był ks. prof. Władysław Wicher.*

Biskup

4 lipca 1958 Karol Wojtyła został prekonizowany biskupem tytularnym Ombrii, a także biskupem pomocniczym Krakowa.

Zamach na Jana Pawła II

13 maja 1981, podczas audiencji generalnej na placu św. Piotra w Rzymie o godzinie 17:19, Jan Paweł II został postrzelony przez tureckiego zamachowca [Mehmeta Alega Ağcę](#). Jak ustalili śledczy, chwilę wcześniej Ali Ağca mierzył w jego głowę, jednak Jan Paweł II schylił się wtedy do

małej dziewczynki (Sara Bartoli) i wziął ją na ręce. Zamachowiec opóźnił oddanie strzału prawdopodobnie dlatego, że dziewczynka, którą papież trzymał na rękach, lekko przysłoniła go, co uniemożliwiło zamachowcowi dokładne wycelowanie. Ranny papież osunął się w ramiona stojącego za nim sekretarza, Stanisława Dziwisza. Ochrona przewiozła Jana Pawła II do polikliniki Gemelli, gdzie poddano papieża sześciogodzinnej operacji. Papież wierzył, że swoje ocalenie nie zawdzięczał tylko szczęściu – wyraził to słowami: „Jedna ręka strzelała, a inna kierowała kulę”. Zamach miał miejsce 13 maja, podobnie jak pierwsze objawienie Matki Boskiej w Fatimie w 1917. Jan Paweł II spędził na rehabilitacji w szpitalu 22 dni. Później wielokrotnie cierpiał z powodu różnorodnych dolegliwości, będących następstwem postrzału. Ostatnie lata Choroba i śmierć Jan Paweł II od 1992 cierpiał na postępującą chorobę Parkinsona. Mimo licznych spekulacji i sugestii ustąpienia z funkcji, które nasilały się w mediach zwłaszcza podczas kolejnych pobytów papieża w szpitalu, pełnił ją aż do śmierci. W lipcu 1992 przeszedł operację w celu usunięcia guza nowotworowego na jelicie grubym. Jego długoletnie zmagania z chorobą i ze starością były osobistym przykładem głoszonych na ten temat poglądów, w których podkreślał godność ludzkiego cierpienia i odnosił je do męki Chrystusa 13 maja 1992 papież, w 11. rocznicę zamachu, ustanowił Światowy Dzień Chorego. Nagłe pogorszenie stanu zdrowia papieża rozpoczęło się 1 lutego 2005. Przez ostatnie dwa miesiące życia Jan Paweł II wiele dni spędził w szpitalu i nie udzielał się publicznie. Przeszedł gripę oraz zabieg tracheotomii, wykonany z powodu niewydolności oddechowej. W czwartek 31 marca tuż po godzinie 11, gdy Jan Paweł II udał się do swej prywatnej kaplicy, wystąpiły u niego silne dreszcze ze wzrostem temperatury ciała do 39,6 °C. Był to początek wstrząsu septycznego połączonego z zapaścią sercowo-naczyniową. Czynnikiem wywołującym była infekcja dróg moczowych w osłabionym chorobą Parkinsona i niewydolnością oddechową organizmie. Uszanowano wolę papieża, który chciał pozostać w domu. Podczas mszy przy jego łóżu, którą Jan Paweł II koncelebrował z przykniętymi oczyma, kardynał Marian Jaworski udzielił mu sakramentu namaszczenia 2 kwietnia, w dniu śmierci, o godzinie 7:30 rano, papież zaczął tracić przytomność, a późnym porankiem przyjął jeszcze watykańskiego sekretarza stanu kardynała Angela Sodano. Później tego samego dnia doszło do gwałtownego wzrostu temperatury. Około godziny 15:30 bardzo słabym głosem papież powiedział: Pozwólcie mi iść do domu Ojca. O godzinie 19 wszedł w stan śpiączki a monitor wykazał postępujący zanik funkcji życiowych. Osobisty lekarz papieski Renato Buzzonetti stwierdził śmierć papieża Jana Pawła II o godzinie 21:37 czasu miejscowego, a elektrokardiograf wyłączono po 20 minutach od tej chwili. Zmarł po zakończeniu Apelu Jasnogórskiego, w pierwszą sobotę miesiąca i wigilię Święta Miłosierdzia Bożego, w 9666. dniu swojego pontyfikatu. Informację o śmierci papieża podał na placu świętego Piotra dotychczasowy abp Leonardo Sandri mówiąc: Najdrożsi bracia i siostry, o godz 21.37 nasz ukochany Ojciec Święty powrócił do Domu Ojca. Módlmy się za niego. W ciągu ostatnich dwóch dni życia nieustannie towarzyszyli mu wierni z całego świata, śledząc na bieżąco wiadomości dochodzące z Watykanu oraz trwając na modlitwie w jego intencji. Po otrzymaniu zgody kardynała kamerlinga Eduarda Somalo 3 kwietnia 2005 zabalsamowane ciało Jana Pawła II umieszczono na katafalku, ubrano w ozdobne szaty papieskie i wystawiono na widok publiczny w Sali Klementyńskiej Pałacu Apostolskiego. Następnego dnia zostało przeniesione do Bazyliki Świętego Piotra, dostępne dla delegacji państwowych i pielgrzymów przybyłych na obrzędy pogrzebowe. Dokładnie rok później papież udał się do Fatimy, by podziękować Niepokalanemu Sercu Maryi za uratowanie go od śmierci. Został wówczas zaatakowany bagnetem przez Juana Marię Fernandezę y Krohna, lecz nie odniósł poważnych obrażeń. Pogrzeb Jana Pawła II odbył się w piątek 8 kwietnia 2005. Trumnę z prostych desek z drewna cyprysowego (symbolu nieśmiertelności) ustawiono wprost na rozłożonym na bruku placu św. Piotra dywanie. Mszy świętej koncelebowanej przez kilka tysięcy kardynałów, arcybiskupów, biskupów i patriarchów katolickich kościołów wschodnich przewodniczył dziekan kolegium, kardynał Joseph Ratzinger (który 11 dni później został następcą zmarłego papieża) Uczestniczyło w niej na placu św. Piotra ok. 300 tysięcy wiernych oraz 200 prezydentów i premierów, a także przedstawiciele różnych religii światowych, w tym duchowni islamscy i żydowscy. Wielu zgromadzonych na uroczystości ludzi miało ze sobą transparenty z włoskim napisem *santo subito* („święty natychmiast”).

Gabryś 4b

Janusz Korczak- wielki pedagog, przyjaciel dzieci.

Niedaleko naszej Małkini znajduje się miejsce, gdzie zginął ten wielki przyjaciel dzieci. Gdy jesteśmy w obozie nr1- miejscu straceń wielu tysięcy ludności pochodzenia żydowskiego, tam między macewami, czyli tablicami upamiętniającymi miejscowości i kraje, z których pochodzili Żydzi, odnajdujemy symboliczną płytę poświęconą Januszowi Korczakowi i dzieciom. To była jego ostatnia droga, właśnie do Treblinki. Wszyscy zwiedzający zatrzymują się na chwilę, żeby złożyć hołd wielkiemu pedagogowi i przyjacielowi dzieci. On pierwszy zapoczątkował samorządy szkolne, zauważył, że dzieci też mają prawo mówić o swoich problemach i potrzebach.

O bohaterze:

Janusz Korczak urodził się 22 lipca 1878 lub 1879 roku w Warszawie, zmarł w sierpniu 1942 roku w Treblince. Był lekarzem, pedagogiem, pisarzem, publicystą i działaczem społecznym.

Od połowy lat 80. Korczak uczęszczał do szkoły początkowej Augustyna Szmurły przy ulicy Freta, a następnie w 1891 rozpoczął naukę w ośmioklasowym (licząc z klasą wstępną) VII Rządowym Gimnazjum Męskim mieszczącym się tamtym czasie w wynajmowanej [kamienicy Karola Mintera](#) przy ul. Brukowej 16 (obecnie Sierakowskiego 4). W 1898 zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Cesarskiego Uniwersytetu w Warszawie, na którym studiował sześć lat, powtarzając pierwszy rok.

O lekarskim zawodzie Korczaka:

23 marca 1905, po wysłuchaniu pięcioletniego kursu nauk medycznych i złożeniu obowiązującego egzaminu, otrzymał dyplom lekarza. W czerwcu 1905 został powołany do armii rosyjskiej w wojnie rosyjsko - japońskiej wyjechał na Daleki Wschód gdzie jako lekarz służył w pociągu sanitarnym. Pracował jako pediatra w szpitalu dla dzieci im Bersohnów i Baumanów

Działalność literacka:

*Janusz Korczak zadebiutował we wrześniu 1896 pod pseudonimem *Ryk* w tygodniku satyrycznym „Kolce”. Był m in współautorem pisanej zespołowo powieści sensacyjnej *Lokaj*; od 1901 zaczął pisać felietony, których wybór pod tytułem *Koszalki Opałki* ukazał się w 1905 (łącznie było ich ponad 200).*

Z czasopismem „Kolce” współpracował do 1904.

Mały przegląd – gazeta dzieci i młodzieży:

9 października 1926 Janusz Korczak opracował pierwszy numer Małego Przeglądu, który redagował przez kolejne 4 lata (1926 -1930). Od jesieni 1930 redakcją kierował Igor Newerly, wcześniej sekretarz Korczaka. Redakcja gazety mieściła się przy ulicy Nowolipki 7 (budynek nie przetrwał wojny). Pismo było tygodniowym dodatkiem do żydowskiego dziennika „Nasz Przegląd”. Było tworzone z autentycznych listów i materiałów nadsyłanych przez dzieci i młodzież.

Działalność społeczna:

W 1899 został aresztowany przez władze rosyjskie, być może w związku z działalnością w czytelniach Warszawskie Towarzystwa Dobroczyńności lub w związku z protestami studenckimi na Cesarskim Uniwersytecie Warszawskim.

Do 1914 działał jako członek lub sympatyk na rzecz m in Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego, Towarzystwa Kolonii Letnich, Towarzystwa Badań nad Dzieckiem, Stowarzyszenia Akuszerok, Warszawskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Kultury Polskiej (w związku z działalnością w TKP był aresztowany w 1909). W okresie międzywojennym społecznikowską pasję realizował również poprzez otwarte odczyty i udział w różnych akcjach społecznych, np. „Tydzień Dziecka” Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem czy „Tydzień Sieroty” Związku Towarzystw Opieki nad Sierotami Żydowskimi „Centos”.

Od początku lat 30., najpóźniej od 1933, Janusz Korczak należał do wolnomularstwa. Był inicjowany w Łoży „Gwiazda Morza” Międzynarodowej Federacji „Le Droit Humain” powołanej do tego, aby „pogodzić wszystkich ludzi, których dzieli bariery religii i poszukiwać prawdy przy zachowaniu szacunku dla drugiego człowieka”.

W latach 1934 i 1936 odwiedził Palestynę, zainteresowany żydowskim odrodzeniem narodowym i ruchem kibucowym. Myślał nawet poważnie o opuszczeniu Polski.

Dom Sierot i Nasz Dom:

Razem ze Stefanią Wilczyńską założył i prowadził w latach 1912–1942 Dom Sierot– dla dzieci żydowskich w Warszawie. Siedziba Domu Sierot znajdowała się przy ulicy Krochmalnej 92 (obecnie Jaktorowska 6). Budynek został wybudowany przez Towarzystwo „Pomoc dla Sierot”, które także finansowało działalność nowej placówki.

Korczak mieszkał na Krochmalnej do 1932, kiedy to przeniósł się do mieszkania swojej siostry Anny przy ul. Żurawskiej 42; później oboje przeprowadzili się na ul. Złotą 8 m.4.

W 1921 roku powstało letnisko dla dzieci – filia Domu Sierot „Różyczka” we wsi Czarnowizna w aminie

Wawer (obecnie w granicach administracyjnych Warszawy), w której organizowano kolonie dla dzieci Domu Sierot i innych sierocińców warszawskich.

W listopadzie 1940 Dom Sierot został przeniesiony do getta na ulicę chłodną 33 do budynku Państwowej Szkoły Handlowej im. J. i M. Roeslerów. Podczas przeprowadzki Janusz Korczak został aresztowany przez Niemców za brak obowiązkowej opaski z Gwiazdą Dawida i osadzony na kilka tygodni na Pawiaku. Został zwolniony w grudniu 1940.

Ofiara Holocaustu:

W getcie warszawskim

W czasie okupacji nosił polski mundur wojskowy i nie aprobował dyskryminacyjnego oznaczania Żydów opaską z niebieską Gwiazdą Dawida. Nie ograniczał się tylko do działalności w Domu Sierot, ale angażował się także w działania na rzecz innych placówek, przede wszystkim Głównego Domu Schronienia przy ulicy Dzielnej 39 (największego sierocińca w warszawskim getcie).

W ostatnich trzech miesiącach życia (maj–początek sierpnia 1942) pisał pamiętnik. Ostatni zapis w pamiętniku, powstały podczas wielkiej akcji likwidacyjnej warszawskiego getta, datowany jest na 4 sierpnia 1942. Maszynopis wyniesiony z getta, kilka dni po wywiezieniu Domu Sierot do Treblinki, wraz z innymi materiałami trafił do Igora Newerlego. W styczniu 1943, po aresztowaniu Newerlego, został ukryty w specjalnej skrytce w Naszym Domu na Bielanach. Pamiętnik Korczaka został po raz pierwszy opublikowany w Warszawie w 1958.

Przyjaciele Korczaka byli gotowi umożliwić mu wyjście z getta i zorganizowanie kryjówki po „aryjskiej” stronie, jednak on sam nie był tym nigdy zainteresowany. Podobnie postąpili pozostali pracownicy Domu Sierot.

Ostatni marsz

Dom Sierot – Korczak, pracownicy (m.in. Stefania Wilczyńska, Natalia Poz, Róża Lipiec-Jakubowska i Róża Sztokman - Azrylewicz) i ok. 200 wychowanków – został wywieziony do obozu zagłady w Treblince podczas tzw. wielkiej akcji likwidacyjnej warszawskiego getta. Najprawdopodobniej stało się to 5 sierpnia 1942, ale istnieją także zapiski i relacje z getta podające datę 6 sierpnia. Różne są też relacje dotyczące przebiegu marszu i samej trasy na Umschlagplatz.

Data śmierci

W celu uporządkowania stanu prawnego przyjęto w Polsce zasadę, że jeżeli nie da się ustalić dokładnej daty śmierci danej osoby podczas wojny, uznaje się ją za zmarłą w rok po zakończeniu wojny. W ten sposób postanowienie Sądu Powiatowego w Lublinie z dnia 30 listopada 1954 roku określiło datę śmierci Korczaka na 9 maja 1946 roku. Decyzja ta miała istotny wpływ na prawa autorskie do prac Korczaka oraz datę ich przejścia do domeny publicznej.

27 marca 2015 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie orzekł o uznaniu Janusza Korczaka za zmarłego 7 sierpnia 1942. Tym samym jego dzieła znalazły się w domenie publicznej wcześniej, niż wynikałoby to z uprzedniej decyzji sądu.

Współczesny odbiór

Obecnie myśl pedagogiczna Janusza Korczaka jest coraz szerzej znana na świecie, jest on rozpoznawany przede wszystkim jako prekursor i przedstawiciel ruchu na rzecz praw dzieci.

Korczak nie popierał żadnej wybranej ideologii politycznej lub edukacyjnej. Jego nowoczesne pomysły pedagogiczne wyrastały z praktyki, chociaż był także dobrze zorientowany w nurtach pedagogicznych i psychologicznych swojej epoki. Współcześnie jest uznawany za jednego z pionierów nurtu pedagogicznego nazywanego „edukacją moralną” (ang. *moral education*), chociaż nie stworzył żadnej systematycznej teorii na ten temat. Lawrence Kohlberg odwołuje się do Korczaka pisząc o „szkołach *just community*” („szkołach sprawiedliwej społeczności”).

Zwraca się uwagę, że Korczak i Paulo Freire mają podobne poglądy na demokrację w szkole i teorię dialogu. Inni autorzy doszukują się u Korczaka i Martina Bubera początków nurtu „edukacji religijnej”. Idee Korczaka są także stosowane w „ideologii normalizacji” edukacji dzieci upośledzonych umysłowo.

Dzieła Janusza Korczaka stają się także przedmiotem refleksji w innych dziedzinach humanistyki (np. filozofii). Mam nadzieję, że się czegoś dowiedzieliście o wielkim bohaterze, który żył dla dzieci i z nimi został zamordowany właśnie w Treblince, miejscowości leżącej w naszej gminie.

G.S.

DWÓJECZKA

ADRES KORESPONDENCYJNY :

**UL. LEŚNA 15 (SZKOŁA PODSTAWOWA- NR 2)
W MAŁKINI, 07-320.**

REDAKCJA MŁODZIEŻOWA

„DWÓJECZKA,, PR. JUNIOR MEDIA

MAŁKINIA GÓRNA 2019

REDAKCJA OPROGRAMOWANIE

GRAFICZNE: S.S,P.Z

KOREKTA: S.S,P.Z.

ARTYKUŁY: AUTORZY POD TEKSTAMI.